

MUDr. Jan May, aneb z Českého ráje do Čertové Lhotky

Jiří Jezerský

Mým prvním zaměstnavatelem po Vysoké škole v roce 1969 byl důl Šverma v Ostravě. Věřte nevěřte, dennodenně, když jsem rozespálý čekal na autobus čtyřiaadvacítku, který mne vozil na šachtu, jsem se podívoval, proč mají v „Mariánkách“ první cestu za náměstím vpravo pojmenovanou nějak divně. Ulice MUDr. Maye.

Ano, je tomu tak, jedna z ulic v Ostravě Mariánských Horách se jmenuje ul. MUDr. Maye. Kdyby byla v televizním Milionáři položena otázka, kdo to byl, nebo je MUDr. May a měli bychom si vybrat z možností:

a) autor knih o Vinetouovi,

b) starosta Mariánských Hor,

c) doktor narozený v květnu,

netuším, jak by to dopadlo...já bych volil, tenkrát, Old Shatterhanda.

Šachta mne dlouho dojíždět nenechala. Nabídla mi v Mariánských Horách podnájem a rád jsem se smířil s tím, že bydlím kousek od ulice MUDr. Maye, protože westernové příběhy vždy ve mně evokovaly pocit svobody. Nikdo, opravdu nikdo v mém okolí mi tenkrát neřekl, že se hluboce mýlím, když toto exotické jméno jsem si zařadil do škatulky mého romantického snění. Tak jsem se stal obyvatelem Mariánských Hor. Po roce 1989, kdy Mariánské Hory se opět staly samostatným městským obvodem Ostravy a byl jsem v komunálních volbách zvolen místostarostou, jako vyoraná myš jsem civěl na informace, že jsme se kdysi jmenovali Čertova Lhotka, že šachta Ignát (později Šverma) může za všechno, že na město jsme byli povýšeni až v roce 1907 a že to má na svědomí mimochodem i MUDr. May. Takže reálná postava, z masa a kostí, velmi zajímavá.....

Jan May byl rodem z Čech. Světlo světa spatřil 25. října 1869 v Turnově v rodině Johana Maye, majitele realit a obchodníka s diamanty. V centru Českého ráje. Byl nejmladší z pěti sourozenců a jeho křestní jméno znělo Jan Nepomuk po otci a Antonín po dědečkovi z matčiny strany. Benjamínek dostal do vínku finančně jistě velmi náročné vysokoškolské studium v Praze a jeho o 12 let starší bratr Josef se stal

majitelem brusírny drahokamů, úspěšné turnovské firmy rodiny Mayů. Ví se, že jejich dědeček Joseph, narozen v roce 1787, byl tkadlec a s manželkou Johannou měli v Turnově dům a 8 dětí.

Turnov má svou historii, památky a osobnosti a také výtečnou polohu. Leží na řece Jizeře obklopen malebnou krajinou Českého ráje, krajinou pískovcových skal, údolí, lesů, romantických zřícenin, pohádkových hradů, zámků a osobité lidové architektury. Po gymnaziálních studiích byl Jan Nepomuk Antonín May zapsán v roce 1888 na lékařskou fakultu Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze, kterou zdárně po šesti letech dokončil a rozhodl se, že svou lékařskou profesi vyzkouší v kraji uhlokopů – na Ostravsku. Opouští Český ráj a na konci roku 1894 vystupuje z vlaku na přívozkém nádraží. Musel to být šok – „jihozápadní vítr snášel obrovské chumáče hustého sazemi prostoupeného kouře „werku“ vítkovického do ulic ostravských, jimiž se líně válel, objímal chodce, kteří frkali, chrkali, kašlali a plivali, aby se ubránili zadušení.“

PŘÍŠERNĚ KRÁSNÉ MĚSTO, tak se na Ostravu díval František Sokol Tůma, spisovatel, dramatik, herec a novinář, jehož dílo zachycuje Ostravsko v době bouřlivého rozvoje na přelomu 19. a 20. století a jehož texty se ještě několikrát v tomto pojednání objeví, aby dokreslily atmosféru doby.

May zakotvil v Michálkovicích,

Ve výborové schůzi bratrské pokladny sever. dráhy dne 14. 12.1894 konané, zvolen byl za obvodního lékaře horního pro Michálkovice pan MUDr. Jan May. Pana Maje předchází jako lékaře pověst ta nejlepší a můžeme k této volbě dělnictvu jen gratulovati. Svého času byl p. dr. May předsedou českých mediků.

kde byl zvolen lékařem bratrské pokladny uhelných dolů severní Ferdinandovy dráhy, která ale proti jeho zvolení protestovala, protože byl zvolen „dělnictvem“ a to se v té době právě organizovalo proti svému zaměstnavateli. Aby nezpůsobil svým volitelům, kteří si ho rychle oblíbili potíže a nepříjemnosti, dobrovolně se tohoto místa vzdal.

26.ledna 1895 ostravské noviny napsaly:

Český lékař v Michálkovicích 1. únorem zahájí lékařskou praxi v Michálkovicích p. MUDr. May, bývalý lékař c. k. všeobecné nemocnice a zemské porodnice v Praze. Pana dra. Maje předchází jakožto lékaře pověst ta nejchvalnější. Obec Michálkovice i celé okolí získá v něm nejen svědomitého lékaře, než i výborného českého vlastence.

Po čtyřech měsících se pan doktor rozhodl, že si udělá studijní cestu. Noviny to v květnu 1895 komentovaly takto:

Osobní. Ve čtvrtek dne 30. května opustil p. dr. Jan May naši obec, odebrav se na studijní cestu do Vraťislavi, načež se, kdyby se k nám vrátiti nemohl, co zubní a praktický lékař v Mor. Ostravě usadí. V osobě p. dr. Maye ztratí zdejší obec, obzvláště chudina, velmi mnoho, a proto není divu, že takřka všichni odchodu jeho litují. Jaké důvěry a oblíbenosti p. dr. May pro jeho obětavost a lidumilost u zdejšího hornictva požívá, o tom podalo toto nejlepší důkaz, odebravší se hromadně ke svým pp. závodním (dolů Michálkovských, Janského a Josefského) s prosbou, by jmenovaný lidumil co nejdříve závodním lékařem jmenován byl. Také čtenářský spolek náš ztrací v osobě p. dr. Maye upřímného vlastence a podporovatele, jemuž na počest a rozloučenou pořádal ve středu dne 29. května přátelský večírek, který vzdor tomu, že členové teprv v posledním okamžiku o odchodu p. oslavence uvědoměni býti mohli, dosti četně navštíven byl. Po řeči a rozloučenou pronesené jednatelem spolku střídaly se zpěvy se hrou na housle s průvodem harmonia, načež p. oslavenec tklivými slovy za poctu mu prokázanou poděkoval přislíbiv zároveň, že i na dále věrným spolku zůstane. Kdo p. dr. Maye poznal, zajisté že s námi souhlasiti bude, když po odchodu jeho pronášíme přání „Na shledanou!“

Jan May se na zpáteční cestě zastavil v Praze, kde si vzal za manželku sestru svého kolegy Bohumila Müllera (ročník 1870) ze studií a – přivezl si ji do Ostravy.

Sňatek. Dr. Jan May, lékař v Michálkovicích, slavil dnes 6. srpna sňatek se slečnou Boženou Müllerovou v Praze v chrámu Panny Marie na Malé Straně.

Paní Božena se narodila 31.července 1873 – byla tedy o 4 roky mladší než Jan a když přijela na Ostravsko bylo jí 22 let. Musel to být pro mladou ženu z Prahy a ze zámožné rodiny - pořádný šok.

Ženatý doktor May musí někde bydlet

Osobní. Praktický lékař MUDr. Jan May, který dosud byl lékařem v Michálkovicích, přestěhuje se dnem 1. října do Mor. Ostravy a ubytuje se na náměstí.

V novinách z roku 1895 vychází tento jeho inzerát:

MUDr. Jan May,
dříve praktický lékař v Michálkovicích
zabýval
dnem 1. října
praksi lékařskou a zubní
v Mor. Ostravě, na náměstí, v Luxově domě.
Ord. 8—11. a 2—5. Úplně nemajetným zdarma.
Plomby plastické, kovové (amalgamové, zlaté), umělé zuby.

Doktor May si všimne vyhlášky, kterou zveřejnil důl Ignát v Čertové Lhotce, přihlásí se a

Vyhláška.

Při bratrské pokladně kamenouhelných dolů firmy Vlad. Vondráček a spol. v Mor. Ostravě, obsadí se na základě usnešení představenstva ze dne 27. října 1895

místo lékaře

se sídlem ve Lhotce u M. Ostravy

za následujících podmínek:

1. Lékař ošetřovati bude as 900 členů bratrské pokladny a jich rodinné příslušníky, bydlící ponejvíce v obcích: Lhotka a důl Ignátův. Přívoz, Mor. Ostrava, Vítkovice, Zábřeh a Hulváky, Svinov, Nová Ves, Střebovice, Hošťálkovice a Lhotka pruská.
2. Roční honorář obnášeti bude za každého člena 1.25 zl.
3. Současně převezme lékař v obci Lhotce: a) prohlídku mrtvol s ročním výnosem 50 zl. b) prohlížení masa s ročním výnosem 150 zl., což sl. představenstvo připsím ze dne 26. října 1895 bratrské pokladně potvrdilo.
4. Potřebné povozy zaopatří sobě lékař sám.
5. Lékaři jest volno privátní praxi vykonávati a shora zmíněné funkce převzítí, pokud to nebude na újmu členů bratrské pokladny.
6. Místo toto nastoupiti musí 1. ledna 1896.
7. Na základě § 69. odstavce 10. stanov, jest povinen lékař bratrské pokladny zachovávatí instrukce, do kterých lze nahlédnouti u samé pokladny bratrské na závodě dolu Ignátova.

Ucházeči obou zemských jazyků znalí žádají se, by podali své, s náležitými doklady opatřené písemné žádosti nižepsanému představenstvu nejdéle do 25. listopadu 1895.

Důl Ignátův ve Lhotce u Mor. Ostravy, dne 30. října 1895.

Představenstvo
bratrské pokladny kamenouhelných dolů
Vlad. Vondráček a spol. v Mor. Ostravě,

....POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ